REDACȚIUNEA
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut)
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. Publicărl mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVI.

„GAZETA" iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 117. Brașov, Vineri 30 Maiŭ (12 Iunie). 1903.

Slăbiciune de caracter.

Voim a vorbi aicĭ nu de slăbiciunile particulare ale caracterului personal, ci de slăbiciunea caracterului național.

Pentru-ca un popor sĕ aibă luptătorĭ naționalĭ cum se cade, se cere mai întâiŭ sĕ-șĭ formeze caractere naționale, sĕ imprime fiilor sĕi acea tărie sufletéscă și acel simț de abnegare, fără de care nu póte fi luptă națională cu succes.

Nu numai odată am accentuat absoluta necesitate a cultivării zelóse și constante a caracterului național în mijlocul poporului nostru. N'a trecut nicĭ cea mai mică ocasiune, ca sĕ nu arătăm și dovedim conaționalilor noștri, cât de mare și gravă rĕspundere cade în privința acésta pe umerii conducĕtorilor poporului nostru.

De astă-dată ne îndémnă a vorbi despre cei slabĭ de caracter, în sensul arătat, un fórte interesant discurs, ce l'a ținut dilele trecute profesorul Brandl cu ocasiunea unei dărĭ de sémă, ce a făcut'o în adunarea generală a reuniunei școlare germane („Deutscher Schulverein") în Potsdam. Acest discurs de actualitate, ne intereséză mai de aprópe și pe noi Românii.

Amintitul profesor german s'a ocupat, ce e drept, numai de sórtea Germanilor din Ungaria, carĭ sunt espușĭ „loviturilor brutale, ce le îndréptă șovinismul maghiar în contra lor." De un astfel de tratament — dice el — au parte milionele de Germanĭ din Ungaria, deși sunt credincioșĭ țĕrii.

Tóte acestea le-a desfășurat în darea de sémă din cestiune și s'a plâns apoi de avertismentul, ce l'a dat „Schulvereinului" cancelarul Bülow în luna lui Martie a. c. aruncându-l într'un cazan cu alte reuniunĭ politice.

„Schulverein"-ul, dise Brandl, stă departe de orĭ-ce cestiunĭ politice, și decĭ ne pare rĕu, că i-s'a imputat ceva de ce nu se ocupă. Ne bucurăm însĕ de altă parte, că cancelarul a desgropat părerile principelui Bismarck cu privire la raporturile dintre Maghiarĭ și Germanĭ în Ungaria și că le-a pus în vedere Maghiarilor. Aceste părerĭ sunt ca un program și se potrivesc cu părerile Schulverein-ului, că adecă „Germanii și Maghiarii din Ungaria sant avisațĭ unii la alții, spre a se apĕra împreună în contra potopului panslavist".

Scim, că Bismarck, în cunoscutul sĕu rescript, ce l'a fost adresat la timpul sĕu consulului german din Budapesta și pe care l'a desgropat Bülow din archiva diplomatică, punea pe „Valahĭ" alăturĭ cu Slavii. Raportorul „Schulvereinului" retace orĭ ignoréză cu totul esistența „Valahilor", vorbind numai de lupta comună germano-maghiară contra periculului slavic.

Profesorul Brandl e de părere, că cu cât Germanii din Ungaria îșĭ vor păstra mai mult limba și cultura proprie, cu atât mai de mare preț va fi în acéstă luptă alianța lor.

Brandl a încheiat darea de sémă cu următórele semnificative cuvinte: „Schulverein"-ul urăsce pe Germanii slabĭ de caracter, nu însĕ alte popóre. Décă fie-care German va sta *sigur și neclintit* la postul sĕu, nu vom mai avé a-ne teme nicĭ de maghiarisare, nicĭ de potopul slavic".

Cuvinte adevĕrate, din carĭ am puté sĕ învĕțăm și noi Românii, căcĭ pentru noi se cere într'un grad și mai mare sĕ fim tarĭ și neclintițĭ în caracterul nostru național, fiind-că nu putem chema în ajutorul nostru nicĭ îndrumările unui Bismark, nicĭ bunele dorințe și simpatii, fie de-ocamdată și numai platonice, ale unei împĕrății puternice ca Germania, cum o pot face conlocuitorii noștri germanĭ.

Care Român cu judecată și cu inima la loc nu va condamna pe frații sĕi slabĭ de caracter? Dér nu-i destul cu atâta, ci cei carĭ vĕd rĕul și sunt datorĭ a-l stîrpi, trebue sĕ facă și școlă.

Nu prin tămbălăurĭ, nu prin laude și tămâerĭ reciproce, nu la banchete și la „chefurĭ naționale" se pot cresce caracterele românescĭ. Acésta s'a dovedit cu prisos în tristul period ultim de dece anĭ.

Semnele de decadență, ce se arată adĭ icĭ colo în mod atât de îngrijitor în viéța asuprită și amărîtă a partidului nostru național, nu sunt decât urmările triste ale acelui period de umilire națională.

Sĕ fim decĭ și noi la rêndul nostru cu mare băgare de sémă. Sĕ nu iertăm pe cei slabĭ de ânger dintre noi. Fie-care Român sĕ stea neclintit la postul sĕu, consciu de îndatorirea și chemarea ce-o are față de neamul și patria sa, îndatorire și chemare la care pe el ce-i drept nu îl îudrumă glasul puternicilor pămêntului, ci glasul înaintașilor sĕi în luptele naționale, carĭ i-au lăsat cu limbă de mórte sĕ-șĭ apere ca ochii din cap limba și moșia sa strămoșéscă.

Crisa se apropie. Corespondentul lui „N. Fr. Pr." scrie din Budapesta:

Ungaria este deja de șése sĕptĕmânĭ în starea de ex-lex. In timpul cel mai apropiat se svonesce, că contele *Apponyi* se va retrage de la presidiul dietei, ér partisanii lui vor eși din partidul liberal. Exodul acesta ar fi signalul crisei generale Audiența baronului *Fejervary* la Maiestatea Sa este comentată viu. După tóte prevederile, politica unguréscă în scurt timp va ajunge la un punct decisiv.

Remaniarea cabinetului austriac. Din *Viena* se anunță, că în cercurile parlamentare s'a rĕspândit scirea despre o remaniere a cabinetului. Se dice, că se urméză tratărĭ pentru a întra în cabinet Germanul *Derschatta* și Cehul *Kaftan* Tratările se urméză pe basa, că în Moravia sĕ se înființeze o universitate și pactul sĕ fie resolvit pe cale parlamentară. Ministrul de comerciŭ *Call* s'ar retrage și locul lui îl va ocupa șeful de secție *Stibral.*

Pregătirĭ de rĕsboiŭ. „*Allgemeine Zeitung*" din München scrie, că Turcia șĭ-a reorganisat în scurt timp infanteria suplementară și redifii (infanteria teritorială). Guvernul turcesc a comandat dilele trecute 96 tunurĭ la fabrica Krupp. In Germania a făcut o comandă de 200,000 puscĭ Mannlicher, calibru mic. Corpul de armată din Macedonia face neîntrerupt esercițiĭ, trupele fiind astfel în permanentă pregătire. — *Bulgaria* nu privesce pasivă la aceste pregătirĭ ale Turciei. Guvernul bulgar a prefăcut 12 regimente din reservă în regimente regulare. — *Serbia* șĭ-a sporit contingentul de pace de la 12,000 la 17.500 și a comandat 45 milióne cartușe.

Un bărbat de stat din ministeriul de esterne asupra situației din Ungaria.

Diarului „N. Fr. Pr." i-se telegrafiéză din Budapesta cu data de 9 Iunie:

„Magyar Szó", aceeașĭ fóie, care înainte de asta cu câte-va dile a publicat un interview cu ministrul comun de rĕsboiŭ publică adĭ o convorbire avută cu un bărbat, care are un rol conducĕtor în politica esternă, asupra raporturilor din Ungaria. Acest bărbat de stat nu este numit, deórece după părerea lui raporturile politicei esterne sunt de natură internațională, din care causă publicarea numelui pare inoportună.

Din multe indicii însĕ se póte conclude, că acéstă convorbire a avut loc sĕu

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS".

In séra de Rosalii.

De Henri Lavedan.

(Fine).

Bĕtrânul: Asta depinde de la óră, de la anotimp, de la vreme, de la specialitatea, ce o ai. Décă de pildă ai specialitatea de a fi epileptic și décă trebue sĕ te tăvălescĭ pe pămênt ca un țipar, cu o bucățică de săpun sub limbă, pentru-ca sĕ facĭ spume frumóse, atuncĭ trebue sĕ stai în fața unei cofetării, la óra când se vênd pânișórele unse... ér décă facĭ pe lucrătorul palid, care n'are unde munci, atuncĭ sĕ te ducĭ în cartierele populate, unde ómenii îșĭ au mâna pe inimă. Décă ai nenorocirea sĕ fii surdo-mut, atuncĭ vei merge pe la gărĭ și pe la berării. Nunțile marĭ și înmormêntările încă sunt bune prilegiurĭ. Apoi sĕ-țĭ mai spun ceva. Ție îțĭ place, vĕd, sĕ umbli cu cămașa curată, îțĭ ștergĭ ghetele și te peptenĭ, — astea nu sunt bune. Când morĭ de fóme, nu e permis se strălucescĭ. Nu țĭ-așĭ recomanda de esemplu sĕ te facĭ cerșitor la biserică. Aicĭ îțĭ trebue prea multă prefăcĕtorie, și nu prea e plăcut lucru sĕ stai nemișcat în umbra unui și aceluiașĭ stâlp și sĕ recitezĭ în continuu rugăciunĭ pe bóbele rosariului. Tu trebue sĕ umbli încă. La etatea ta nicĭ eu nu aveam răbdare sĕ stau la un loc. Umblam și eu haimana și căutam a iscodi mereu ceva nou. Am și reușit în multe. Eu am inventat de pildă representația cu cója de pâne: Ții în buzunar o cójă veche de pâne. Când observĭ o mutră de adevĕrat binefăcĕtor, aruncĭ cu stețime cója în noroiŭ, apoi o ridicĭ și începĭ sĕ o rodĭ cu o lăcomie, de par-că n'ai fi bĕut de trei sĕptĕmânĭ cafea cu lapte. Fórte rar ți-se va întêmpla, sĕ nu recoltezĭ câte-o monedă de argint. Dér sĕ mĕ ierți, că vorbesc prea multe, însĕ ótă tinerețea mea îmĭ trece pe dinainte. Iubiam pe acele timpurĭ un ânger, care făcea pe mica servitóre, sedusă de stăpânul sĕu și lăsată pe drumurĭ... m'a făcut și pe mine sĕ sufer destul. Astădĭ administréză cabinetul nostru de lectură, am rĕmas prietenĭ!

Ucenicul: Cum? Noi avem un cab...

Bĕtrânul: Firesce! Cum vrei sĕ fim în curent cu tóte? Cum sĕ cunóscem mișcările spirituale? Acolo avem de tóte: romane, reviste și diare. Décă n'am avé nicĭ atâta, am muri de plictisélă... Eu am cetit pe Bourget și Maupassant în timp de doue lunĭ, ședênd pe podul „*des saint peres*", pe timpul, când eram matroz paralisat în urma unui neufragiu, și sunt un cetitor asiduu al revistei „*des deux mondes*". Incă un cuvênt și sosim îndată la clubul nostru: Tu trebue sĕ ai în vedere în tot-déuna femeile. Ele sunt, ce e drept, mai rafinate decât bărbații; pórtă mânușĭ și n'au buzunare la haine. Insĕ când se emoționéză, te încarcă de bunătățĭ. Etă pentru-ce tu vei face bine, sĕ ai lângă tine un cățeluș. Tóte femeile iubesc animalele și cu deosebire cânii. Ele se înduioșéză și te desmierdă.

Ucenicul: Pe mine?

Bĕtrânul: Trebue sĕ mĕ înțelegĭ, nu pe tine, ci pe câne. „Ah! ce ochĭ frumoșĭ are!" Li-e milă de el. „Sĕrman animal! Țĭ-e drag, nu-i așa?" — „O, Madame!" — „Nu-l bațĭ?" — „O, Madame! Mai bucuros mi-așĭ trage de la gură!" — Și tu ai stors numai decât francul. Décă ai din întêmplare un cățel, care scie sĕ facă ceva comedii, sĕ facă sluj, sĕ salute, orĭ sĕ țină în gură un coșuleț, séu sĕ latre când îțĭ aruncă un sou, atuncĭ eștĭ salvat! Atuncĭ eștĭ, ca și cum ai fi proprietarul unei moșii. Dér uite, ce de palavre spun! Se vede, că am îmbĕtrânit. Peste doi anĭ mĕ retrag la pensie, și nu mai cerșesc.

Ucenicul: Vei trăi din rentele tale?

Bĕtrânul: Din ale ei.

Ucenicul: Și n'o sĕ te plictisescĭ, décă nu vei mai face nimica?

Bĕtrânul: Am sĕ lucrez și după aceea, însĕ în alt chip, deși analog.

Ucenicul: Cum?

Bĕtrânul: Am sĕ întru la poliție.

Ucenicul: Ce sĕ facĭ acolo?

Bĕtrânul: Voiŭ prinde cerșitorĭ.

Ucenicul: O!!

Bĕtrânul: Ce sĕ facĭ? Eu îi cunosc fórte bine. De mine nu scapă nicĭ unul. Ițĭ promit. Apoi vine rêndul ei. Ecă așa, am sosit la club. (Au sosit la ușa unei crâșme). Te rog. Intră. Astădĭ plătesc eu.

O....

cu contele *Goluchovski*, séu cu un personagiu, care îi stă fórte aprópe.

Prima întrebare este, cum se apreciéză în ministeriul comun de esterne importanța Ungariei în politica esternă a monarchiei.

„Valórea pactului de la 1867“, rĕspunde bărbatul de stat, „care a asigurat independența internă a ambelor state, ér în afară deși nu în mod unitar, însĕ totușĭ o lasă a se afirma în mod cu desĕvîrşire paritetic, nicăirĭ nu se póte aprecia în așa mĕsură, ca în politica esternă. Numai prin manifestarea acésta comună se póte asigura esistența ambelor state. Importanța Germaniei a fost realisată prin faptul, că tóte statele germane, chiar și acelea, carĭ au propriiĭ lor domnitorĭ, au renunțat la o politică proprie esternă. Orĭ ce asemĕnare schiopătéză. Rolul Ungariei în politica esternă comună póte sĕ fie altul, decât cel al statelor germane în politica imperiului german, totușĭ asemĕnarea este nimerită, când se dice, că numai procederea comună dă forța necesară pentru apĕrarea comună. Este numai o aparență esternă, décă se crede, că Ungaria în politica esternă n'ar avea importanță egală în spiritul pactului de la 1867. Aparența acésta provine d'acolo, că în corpul nostru diplomatic se află un numĕr relativ mic de Ungurĭ. Aicĭ nu pot sĕ vĕ rĕspund alta, decât ceea-ce v'a rĕspuns d-l ministru de rĕsboiŭ referitor la ofițerĭ: „Noi nu purtăm nicĭ o vină, décă așa puținĭ Ungurĭ pășesc pe acéstă carieră“. Cu tóte acestea cu Ungurii se póte lucra fórte bine, căcĭ ei posed un escelent instinct politic. Ne dăm însĕ tótă silința, ca sĕ satisfacem acéstă cerință.

„Inainte de tóte este fapt, că în conducerea ministeriului de esterne de la început se afla câte un personagiu ungar, care este însărcinat în tóte chestiunile din punctul de vedere special ungar. Mai departe noi avem în vedere nu numai la representanțele diplomatice, dér chiar și la consulate, ca sĕ fie aplicate persóne cunoscĕtóre de limba maghiară. Prin urmare nu stau lucrurile așa de rĕu, cum se crede în Ungaria.

„In Ungaria se obicĭnuesce a lua șematismul și a scóte de acolo numele maghiare. Ei bine, noi avem fórte mulțĭ ómenĭ în serviciu, ale căror nume nu sună unguresce, carĭ însĕ cu tóte acestea sunt Ungurĭ. Nimenĭ nu póte acusa pe ministrul de esterne, că n'ar fi amic, séu că ar fi chiar dușman Ungurilor. Politicianii ungurĭ sciu fórte bine, că minstrul de esterne profită de orĭ ce ocasiune, spre a merge în Ungaria și a întra în contact cu persónele conducĕtóre ungare. Nu depinde decĭ, decât de la Ungurĭ, ca sĕ-șĭ ia partea cuvenită din ministeriul de externe.

„Un lucru însĕ nu trebue uitat, că Austria și Ungaria trebue sĕ-șĭ afirme posițiunea prin o procedere comună. In ambele state sunt diferite *naționalitățĭ* și anume orĭ de acelea, carĭ au conaționalĭ constituițĭ în state vecine, orĭ de acelea, carĭ au avut în trecut, orĭ carĭ nutresc fantasii de felul acesta pentru viitor. Ungurii sunt singurĭ, carĭ nu posed nicĭ o legătură cu streinătatea.

„Așa-dér, deși este o musică a viitorului, ceea-ce mi-ațĭ espus acuma, anume că Ungurii sunt centrul pronunțat al monarchiei duble, totușĭ este cert, că conducerea afacerilor esterne este în deplină cunoscință asupra situațiunei. Ungurii au în rolul comun al celor două monarchii un punct fix. Ungurii sunt încunjurațĭ de naționalitățĭ, asupra cărora în împrejurările actuale ei pot sĕ-șĭ afirme mai bine hegemonia. Pactul de la 1867 le asigură Ungurilor hegemonie. Cu pactul acesta ei pot sĕ-șĭ afirme acéstă hegemonia nesupĕrațĭ, și acesta este un moment de care n'ar trebui sĕ uite nicĭ-odată Ungurii.“

Relativ la obstrucțiune, bărbatul de stat a dis, că acésta este în defavorul situațiunei esterióre, mai ales acum, când Croații au găsit călcâiul lui Achille al Ungariei, ér Irredenta italiană pe cel al Austriei. Nu se scie, décă Italia nu va eși din tripla alianță, ca sĕ se pună chiar pe un teren ostil față cu monarchia.

Bărbatul de stat din ministeriul comun nu póte presupune, că oposiția maghiară ar vré sĕ împingă țéra în *revoluție*, de aceea, décă prin obstrucție vré sĕ obțină ceva, trebue sĕ-șĭ formuleze dorințele cu înțelepciune politică, și acésta se póte face mai ușor cu ministeriul *Szell*, decât cu alt ministeriu, deórece acesta este în termenĭ mai bunĭ cu oposiția, de cât ar puté fi orĭ care altul.

Sașii și limba maghiară. In ședința de Lunĭ a comitetului permanent din comitatul Brașov, inspectorul școlar dr. Pintér Gábor a raportat despre hotărîrea luată în ultima adunare a învĕțătorilor ev. sașĭ ținută în Feldióră, relativ la mĕsurile, ce trebue întroduse pentru învĕțarea mai intensivă a limbei maghiare în școlile săsescĭ.

„Brassói Hirlap“ luând notă despre raportul inspectorului scrie:

„Sașii în timpul din urmă îșĭ dau silința cu rîvnă patriotică, ce nu se póte trage la îndoiélă, de a-șĭ manifesta interesarea și respectul față cu limba maghiară, ca limbă de stat.

„Chiar décă nu s'ar învĕța limba maghiară cu intensitatea preconisată în adunarea din Feldióra, totușĭ convingerea nóstră este, că atitudinea loială a Sașilor este seriósă și prețiósă și că buna intențiune de astă dată echivaléză cu o faptă bună.

„Esecutarea bunei intențiunĭ póte sĕ aducă bune resultate și nimic nu este mai îmbucurător, de cât când vedem, că Sașii de bunăvoie și din rîvnă patriotică se ofer a cultiva cu zel limba maghiară. Calea acésta duce de-adreptul în templul frăție-tății“.

Fără comentar.

Pressa maghiară despre alegerea din Dobra.

Șĭ-a dat părerea despre alegerea din Dobra și diarul maghiar din localitate „*Brassoi Hirlap*“. E caracteristică în felul ei. Acésta fóie, precum scim, se ocupă mult de ceea ce scrie „Gazeta“ nóstră. Vedem însĕ, că nu ne înțelege și că acéstă fóie maghiară, care de la început și-a luat un avênt de a împăciui pe Sașĭ și pe Românĭ este așa de estremă în ideile și în părerile ei și atât de îndĕrĕtnică în nisuințele ei de maghiarisare, în cât, ca și omul beut, crede, că nu el se clatină, ci casa i-se clatină de-asupra capului.

„Brassoi Hirlap“ atribue o importanță estraordinară alegerii lui Aurel Vlad la Dobra și vede într'însa învingerea ideii sale de „împăciuire“ față cu pasivitatea Românilor. Face alusiune la discursurile rostite de membrii românĭ în congregațiunea ultimă comitatensă din Brașov și afirmă, că în aceste discursurĭ s'ar fi accentuat o dușmănie neîmpăcată față cu instituțiile statului ungar. Apoi dice:

„Ei consideră ca stare de ex-lex viéța constituțională a Ungariei, cu rege, parlament și cu guvern cu tot. Nu iau parte la alegerĭ, căcĭ ceea-ce pentru noi e constituție, pentru ei e absolutism, ceea-ce pentru noi e legalitate, pentru ei e tiranie. Față cu tirănia însĕ trebue sĕ alégă orĭ revoluția, orĭ resistența pasivă. Conducĕtorii poporului român au ales pe cea din urmă și, fie dis spre lauda lor, au perseverat consecuent pe lângă stricăciosul lor principiu.

„Acum însĕ vine Aurel Vlad și cu program naționalist român pășesce ca deputat și ajunge în parlamentul maghiar. C'un joc de cuvinte s'ar puté dice, că la Dobra s'a bătut la tobă (dobra) și pasivitatea. Românii tinerĭ, pe carĭ „Gazeta Transilvaniei“ îi combate cu o obstinație tenace, salută în Aurel Vlad pe primul cavaler al activității. Moștenirea păzită ca lumina ochilor de Rațiu și „Tribuna“, étă că noua generație începe s'o risipéscă. Vlad se mărturisesce Român, va vorbi despre asuprirea Românilor, va urgita póte recunóscerea limbei române, dér el nu mai trage la îndoiélă competența legislativei maghiare. El însușĭ nu mai consideră actuala stare din Ungaria de stare de ex-lex, căcĭ altfel cum ar fi făcut sĕ fie ales ca membru al legislativei maghiare? De-odată cu Vlad așa-dér întră în parlamentul maghiar și închinarea inteligenței române dinaintea suveranității legislativei maghiare și a statului și constituției maghiare. Vor urma după el și mai mulțĭ, vor fi 15—20 deputațĭ naționalișĭ românĭ, însĕ orĭ ce atac ar îndrepta ei, fie contra guvernului, fie contra instituțiilor lui, ei nu vor fi, nu pot sĕ fie așa de periculoșĭ, cum e pasivitatea. Ba se póte dice direct, că întrarea programului naționalist român în dietă însémnă mórtea pasivității și a negațiunei contrare patriei ce s'ascunde la spatele acestei pasivitățĭ, — orĭ cât de obstinat s'ar alipi de ea Mureșianu și soțĭ....“

Mai departe spune, că nicĭ un fel de program național nu e pe placul Maghiarilor, că acestora lĭ-ar plăcé, décă deputații românĭ, sașĭ, sêrbĭ, slovacĭ s'ar alătura la diferitele partide maghiare. Speréză, că activitatea Românilor va aduce cu sine ca partidele maghiare sĕ se lupte mai puțin între sine pentru comuniunea cu Austria și sĕ se arunce cu tótă puterea asupra cestiunilor interne naționale pe carĭ adĭ le negligă cu totul.

Fiind-că vedem, că în articolul amintit „Br. H.“ interpretéză în mod tendențios vorbirile ținute de către membrii românĭ în congregația ultimă din Brașov, vom reveni mai pe larg asupra discusiunilor din acea congregație.

In amintirea lui Teofil Frâncu.

Tóte foile române de la noi au înregistrat cu regret pierderea neuitatului nostru confrate Teofil Frâncu. Dér și în pressa din România, unde a petrecut cei 27 de anĭ din urmă ai vieții sale, s'a dat espresiune regretului pentru pierderea acestui fiiu vrednic al națiunei.

Revista literară „*Semĕnătorul*“, îĭ consacră lui Teofil Frâncu un articol semnat de d-l N. *Iorga*, articol pe care'l lăsăm sĕ urmeze aicĭ:

Se vestesce „din Ardeal“ mórtea lui Teofil Frâncu. S'a spus de toțĭ, că rĕposatul, mort încă în tótă puterea vîrstei, a fost diarist și funcționar la ministeriul nostru de instrucție. S'a uitat însĕ de unii titlul lui de căpetenie pentru recunoscința nóstră, frumósa-i carte despre Românii din munții apusenĭ, despre falnicii, cerbicoșii, neînduplecații Moțĭ, în carĭ pare, că trăesce eroismul răbdător și îndĕrătnic al străbunilor Dacĭ, fruntașii nemurilor dunărene, aceia, carĭ fugiră de robie prin porțile largĭ ale morții. Frâncu îșĭ scrisese cartea împreună cu alt Moț, blândul și blondul Candrea, pe care o rĕcélă-l doborî, în deplina tinerețe, pe când căuta în strĕinătate, la Graz, odihna plăcută a vacanțelor: cetitorii îșĭ vor fi aducênd aminte de sîrguința piósă cu care prietinii sĕi au isbutit sĕ-i ridice un modest monument în cimiteriul depărtatului oraș, unde l'a prins mórtea. Cartea, ai cărei autorĭ nu mai sunt astădĭ nicĭ unul în viéță, e una din cele mai bune lucrărĭ de etnografie ce avem până astădĭ cu privire la poporul nostru, cu care ne fălim, séu de care ne batem joc (de multe orĭ facem întâiul lucru pentru solemnitățĭ și publicitate, ér celăl'alt în intimitate), fără sĕ-l cunóscem cât e de plin de interes, de colóre, de energie, — de viéță în manifestațiile lui felurite. Cei doi Moțĭ au scris cu pricepere și cu drag despre Moții lor, — așa cum nu șĭ-a mai amintit la noi nimenĭ despre ai lui, din satul, din ținutul sĕu, după ce pașii i-s'au pierdut pe drumul de înstrĕinare al vieții.

Ei, Moții, își uită mai greu de cât alții; adecă nu uită nimic. Cărturarii ce se ivesc între dênșii și trebue sĕ-i părăséscă, rĕmân totușĭ necontenit cu gândul spre casă, spre văile înguste, spre munții cu suișurĭ grele, spre gospodăriile curate, mulțămite în sĕrăcia lor muncitóre. Ca și vechii Dacĭ din acelea-și cuprinsurĭ, carĭ și ei au pornit din acéstă cetățuie, au cârmuit dintr'însa popórele supuse și s'au înmormêntat în zidurile ei sub giulgiul cerului curat și rece de un albastru ca al ochilor, când pacĭnicĭ în urmărirea idealelor depărtate, când străbătuțĭ de licărirĭ de mânie, de setea de luptă ai acelora ce trăesc și astădĭ pe acolo.

Intîmplarea a adus pe Frâncu la noi, dér el nu s'a deprins nicĭ odată, de și a stat atâția anĭ aicĭ, cu apucăturile nóstre de vorbă multă și ușóră, de glumă care nu prea alege ómenii și lucrurile, de mulțămire cu plăcere din fie-care clipă. Nicĭ odată nu șĭ-a putut el călca pe suflet, ca sĕ recunóscă frațĭ românĭ în lighiónele pripășite, carĭ alcătuesc în mare parte națiunea politică în Regatul român, décă nu temeiul némului în Românime. Când vorbia de aceștĭ speculatorĭ ai unei patrii de care-i légă numai interesul, ochii Moțului ochii albaștrii-mĕrunțĭ, scăpărau rĕutăcios și fața-i căpĕta înfățișare crudă. Când însĕ se convingea, că înaintea lui are un om de ispravă, care crede în legea lui națională, o altă lumină-'i venea în privirĭ și în graiul lui apăsat, stătea bucuros de vorbă despre ce-i stătea mai la inimă, despre idealul pentru care de două orĭ acei munțĭ ai vitejiei s'au încrunt de sângele jertfei și a rĕsbunării.

Nu-l sciam bolnav, când l'am vĕdut acum vre-o dece dile, căutând cu lăcomie sórele înaintea cafenelei hotelului unde zăcuse de piept trei lunĭ în capĕt, după o di de vifor ce-l prinsese nepregătit. Era apróps de nerecunoscut: figura-i era scădută ca a unui copil și în ochii plinĭ odată de atâta putere, se oglindea duioșia nespusă, a celor ce se sting sciind acésta Mi-a spus de suferințele lui, de slăbiciunea ce-l stăpânesce, de apropiata lui plecare acasă. De acéstă plecare vorbia mai bucuros ca de orĭ-ce. Acolo, departe, în munțĭ, îșĭ are încă locul, pămêntul părinților și al moșilor și al strămoșilor, pămêntul neasĕmĕnat de scump prin două mii de anĭ de luptă și de muncă ai celor ce au vorbit tot graiul ce îngheța acum pe buzele lui. O moșióră pe care n'a vêndut'o, o căsuță pe care a păstrat'o, și unde locuia fratele lui, care fusese ofițer, străbătuse țera streinilor, dér simțise și el nevoia neînduplecată de a se întórce la acea moșióră și la căsuța aceea. Va sta acolo décă-va fi sĕ mai trăéscă: cu pensia ce i-se cuvine, va trăi acolo fără sĕ-i lipséscă nimic, mulțămit, fericit. Și ridicându-se glumeț în picióre, ducêndu-șĭ mâna la pălărie: „Mai bine de cât un profesor de Universitate în Bucurescĭ...“ Ér, décă nu se va puté întrăma, el a lăsat casa lui — școlii.

Și șcóla se va aședa acum în căsuța pe care atâta timp o încunjurase de departe cu dorul lui Moțul înstrăinat. Ér de pe băncile ei se vor ridica, în ciuda tuturor strĕinilor de pe lume, rênd pe rênd, an de an, tinerĭ ca dênsul, cu sufletul curat și drept, cu inima neînduplecată, cu ochii scăpărătorĭ de mânie în fața nedreptății séu a ușurinții și scăldațĭ în lacrimĭ de bucurie înaintea mijirii îndepărtate a idealului românesc....

*

Diarul „*Conservatorul*“ scrie: Teofil Frâncu, șef de birou la ministeriul de instrucțiune publică, fost magistrat și diarist de frunte, a trecut întru Domnul. Român numai inimă, de o cultură largă și cu un caracter de bronz, Frâncu era un vitéz: nu l'au înfrânt nicĭ nevoile, nicĭ munca fără răgaz, nicĭ urgia unguréscă.

Teofil Frâncu a repurtat victorii neuitate în Transilvania pe tĕrîmul publicisticei; Frâncu, aci în țéră a făcut școlă în diaristica cu mied — și Frâncu n'a încetat, până la césul morții, de a fi Moț cu mintea, cu sufletul și cu graiul. „Rotacismul la Moțĭ și la Istrienĭ“ și „Românii din munții Apusenĭ“ sunt două lucrărĭ de adâncă valóre scientifică, cu carĭ Frâncu a îmbogățit literatura limbei nóstre.

Pentru societatea, care a cunoscut pe acest inimos Român, badea Frâncu era în același timp o istorie contimporană, o comóră sufletéscă și un fel de îndreptar pentru moravurĭ.

Imensă ar trebui sĕ fie grópa, care închide trupul lui Frâncu, décă ar fi sĕ cuprindă simpatia și dragostea carĭ l'au întovărășit în viéță.

Fie iertat!

Inaugurarea mănăstirei din Sinaia.

Despre sfințirea nou restauratei mănăstirĭ din Sinaia, mai dăm adĭ — după „Universul" — următórele amĕnunte:

In altar au luat loc M. M. L. L. Regele și Regina, prințul Ferdinand cu micii principĭ și clerul mitropolitan, precum și d-nii miniștrii, eforii spitalelor civile și curțile regale și princiare.

Apoi Suveranii, precum și principii au încins șorțurĭ de mătasă și, punĕndu-se la dispoziția Lor săpun și bureţĭ, au procedat mai întâiŭ la spălarea și apoi la ștergerea sf. mese, fie-care luând apă din nisce vase artistic lucrate.

După aceea I. P. S. S. Mitropolitul primat a miruit întréga masă și a așeḑat la cele patru colțurĭ ale mesei pe cei 4 evangeliștĭ, fixațĭ cu céră de masă.

S'a acoperit apoi masa cu tóte învĕlișurile ce le cere serviciul ortodox și s'a arangeat pe ea tóte obiectele sacre ce servesc oficiului divin.

A urmat apoi miruitul de către I. P. S. Mitropolitul Primat, MM. LL. Regele și Regina și AA. LL. RR. Principele cu micii principĭ, atât a altarului cât și a tîmplei bisericei, cu nisce bețe de trestie purtând în vîrf bumbac îmbibat în mir.

In sfîrșit a avut loc liturgia cu care serviciul, început la ora 10 jum. s'a sfîrșit la orele 12.

In tot cursul serviciului divin a cântat corul mănăstirei, întărit cu mai multe vocĭ din Bucurescĭ.

După terminarea serviciului divin, Regele și Regina și Prințul moștenitor au eșit la ușa principală a bisericei, de unde M. Sa Regele a pronunțat un discurs.

Mai întâiŭ Regele a făcut istoricul monăstirei Sinaia. A arătat, că Sinaia, odinióră o localitate pustie, a devenit acum leagănul dinastiei române. A felicitat Eforia spitalelor civile pentru-că a adus la bun sfîrșit opera de restaurare a acestei istorice monăstirĭ, care e un locaș așa de sacru pentru Dinastie.

Continuând, Suveranul rógă cerul ca sĕ binecuvînteze acest loc sacru, deóre-ce acéstă monăstire, ca tóte cele-lalte monăstirĭ din țéră, este un monument care reamintesce timpurile de glorie ale țĕrei nóstre.

Discursul Regelui fù primit cu nesfîrșite urale de către publicul imens ce se afla de fată.

Rĕspunde d-l Dr. Cantacuzino, efor al spitalelor civile.

D-sa povestesce legenda întemeierei monăstirei Sinaia și mulțumesce MM. LL., carĭ au binevoit sĕ-șĭ dea concursul pentru-ca restaurarea acestei monăstirĭ sĕ pótă ajunge la bun sfîrșit.

Spune, că Sinaia, ca reședință a Suveranilor, va merge din progres în progres și va deveni unul din centrele cele mai principale ale țĕrei. Termină făcênd urărĭ pentru familia regală și princiară.

In cursul ceremoniei sfințirei, s'a semnat de către MM. LL. Regele și Regina, AA. LL. RR. Prințul Ferdinand și micii principĭ, precum și de d-nii miniștri și de cele-lalte persóne de față, următorul act de fundațiune.

„Acéstă sfântă și dumneḑeiéscă biserică, cu hramul Sf. Treimĭ, clădită de noi pe temeliile bisericei din 1843, spre lauda lui Dumneḑeu. A-tot-puternicului ocrotitor al Regelui României, s'a sfințit la 26 Maiŭ, anul mântuirei 1903 și al domniei regelui Carol al 38 de archiepiscopul și mitropolitul Ungro-Vlahiei. Primat al României Iosif Georgian, înconjurat de archimandritul Nifon Starețu și de întregul Sobor al monăstirei Sinaia, fondată în 1695 de spătarul Mihail Cantacuzino, fată fiind M. S. Regele Carol, regina Elisabeta, principele moștenitor Ferdinand, principele Carol, principesele Elisabeta și Maria, miniștrii, eforii spitalelor civile, Al. Ghica, Dr. Cantacuzino, Dr. Fotino, Al. Culoglu, directorul eforiei spitalelor civice, mulțĭ înalțĭ demnitarĭ ai Statului și adunare mare de popor din jud. Prahova și din împrejurimĭ. Drept care s'a semnat acest act de fundațiune spre vecînică amintire".

*

La acéstă ceremonie au asistat și trei-ḑecĭ din elevele institutului „Asociațiunei" din Sibiiu, pentru cultura și literatura poporului român, împreună cu directorul institutului. Un timp superb a favorisat rĕușita acestei pióse serbărĭ; ér peisagiul admirabil în mijlocul căruia se desfășura solemnitatea, i-a oferit un farmec cu totul deosebit.

SCIRILE ḐILEI.

— 29 Maiŭ v.

Pentru catedrala din Sibiiu. D-l Dr. Iosif *Gall*, mare proprietar și membru în camera magnaților, a contribuit la fondul catedralei din Sibiiu, frumósa sumă de 5000 coróne. — Fapta nobilă vorbesce de la sine.

Congresul Ligei culturale s'a ținut în sĕrbătorile Rusaliilor în Bucurescĭ. Congresul fù deschis prin o vorbire ținută de d-l Petre *Grădișteanu*, președintele Ligei. S'au cetit rapórtele îndatinate și s'a ales comitetul.

Un jude de curie osĕndit. Judele de curie din Budapesta *Kormos* Adolf a fost osĕndit de către cea mai înaltă judecătorie disciplinară, la *pierderea oficiului*. In motivare se spune, că Kormos în mai multe rĕndurĭ a vătămat grav vada și demnitatea judecătorescă. In contra sentinței nu se póte apela. Despre osîndit s'a dovedit, că esercia meseria de samsar al justiției ca jude referent și votant primea banĭ, ca sĕ refereze și voteze în interesul celui care-i plătia banĭ și tot pentru banĭ umbla sĕ influențeze imparțialitatea colegilor sĕi.

Demonstrațiile din Italia și tripla alianță. Ḑiarul „Norddeutsche Allgemeine Zeitung" publică o notă oficiósă în care rĕspunḑêndu-se ḑiarelor francese, se ḑice că demonstrațiunile iredentiste din Italia n'au slăbit de loc tripla alianță, care rĕmâne fórte tare și nestrămutată.

Un meeting în Sofia. Pentru ḑiua de Lunĭ a fost convocat de grupul socialist un meeting în Sofia. Redactorul *Șangoff* de la „Vecerna Posta" în fruntea mai multor macedonenĭ a pĕtruns în localul de întrunire, unde a împedecat pe oratorĭ de a vorbi, căcĭ — ḑise el — escesele de la Chișinău nu se pot tracta în legătură cu prigonirea elementului bulgar din Macedonia. Șangoff ţinù în acest sens o cuvêntare și toțĭ cei adunațĭ plecară pe piața catedralei, unde Șangoff blamă inițiativa socialiștilor. Cu acéstă ocasie se întêmplară mai multe încăerărĭ între macedonenĭ de-oparte și studenții socialiștĭ și evrei de altă parte. După aceea mulțimea făcù ovațiunĭ agenților diplomatice. La aceste ovațiunĭ rĕspunse numai agentul diplomatic al Rusiei, care declară, că Rusia nu și-a uitat datoria față de Slavii subjugațĭ, dér trebue răbdare și înțelepciune.

Fómete în Macedonia. „Politische Corr." află, că în vilaetele Monastir și Serres a început sĕ bântue fómetea. Mulțĭ țĕranĭ se hrănesc cu ierburĭ. Exarcatul declară, că numĕrul acelora, carĭ rabdă de fóme, este de 200 de mii.

Reuniunea germană de cântărĭ (Männergesangverein) va da Sâmbătă în 13 Iunie, al treilea concert statutar al sĕu (Konzert-Liedertafel) sub dirigența maiestrului de cor d. Paul *Richter*. Inceputul la 8 óre. Program: 1) Fritz Reimesch „*Wegwarte*", cor mixt, solo sopran și acompaniare de piano. 2) Corurĭ bărbătesc *a capella*: a, Rudolf Wagner „Den ich nicht leiden mag, den seh' ich alle Tag"; b, R. Schumann „Ritornell"; c, Robert Schwalm „Mailied". 3) Beethoven: Clavier-Trioop. 97: a, allegro moderato; b, Scherzo; c, Andante cantabile. — Allegro moderato. 4) Max Bruch: „Odysseus" III scenă Odyseu și sirenele. 5) Hans Wagner: „Elsula" cor bărbătesc cu quartet-solo. 6) Rudolf Lassel „Romanze", cor bărbătesc cu acompaniare de piano.

Concert. Musica comunală dă adĭ 11 Iunie în cafeneaua *Neustädter* primul sĕu concert. Inceputul la órele 8 séra. Intrarea liberă.

— Mâne, *Vinerĭ*, la órele $5^1/_2$ concert pe promenada de jos.

Dintr'un carnet vechiŭ.

I.

Ḑilele acestea a făcut turneu prin ḑiarele românescĭ de dincóce de Carpațĭ următórea scire:

„**Deces.** Ioan *Piso*, fost senator și căpitan de poliție în Sebeș, după grele suferințe a rĕposat la Sibiiu, unde trăia retras în pensiune. Dumneḑeu sĕ-l odihnéscă în pace!"

Piso... căpitan de poliție în Sebeș!

Sunt 16 anĭ de când păstrez între însemnările mele un extras dintr'o serie de articole publicate de neîmpăcatul adversar al istoriei române *Hunfalvy* Pál, în revista „Budapesti Szemle". Intr'unul din aceste articole Hunfalvy pomenesce și de căpitanul de poliție *Piso* din Sebeș.

Trebue sĕ adaug, că titlul articolelor lui Hunfalvy era: „*Kirándulás Erdélybe*" (Escursiune în Ardeal) și întêmplându-se sĕ călĕtorescă istoricul maghiar de la Sibiiu până la Sebeș într'o diligență cu Piso și avênd cu acesta chiar și óre-care discuție, l'a eternisat în articolele sale.

Fiind cele scrise de Hunfalvy de un interes comun, am creḑut de cuviință a le publica acum în traducere. Prilegiu la acésta mi-a oferit numele *Piso*.

*

Călĕtoria cu Piso o descrie în nr. 125 din Maiŭ 1887 (art. V.)

Era la 8 Iulie (1886) când Hunfalvy a plecat dinaintea hotelului „Impĕratul Romanilor" din Sibiiu cu diligența la A.-Iulia. In diligență avea doi tovarășĭ de călĕtorie, unul blond și vorbitor, care când nemțesce, când românesce cu tótă lumea schimba câte-va cuvinte, atât în oraș, cât și în afară de oraș. Celălalt era brunet și tăcut. Hunfalvy imediat a ghicit, că cel dintâiŭ e Sas, cel d'al doilea e Român.

„Și cum esaminam așa în tăcere pe cei doi domnĭ, carĭ ședeau față în față cu mine, recunosc într'ênșii tipurile naționalităților germane și a celei române.

„Cel blond are ochĭ albaștri, e afabil, sprinten; deși e mai bĕtrân decât celălalt, totușĭ mișcările lui și felul cum vorbesce îl arată mai tînĕr. Tovarășul cel brunet are ochĭ negri, cu firișóre sângeróse pe albuș, nu e afabil, șede cu gravitate pe locul lui și nu e sprinten. O făptură gata de a se lua la trântélă, pe când cel blond: o făptură gata sĕ cedeze. Dealtmintrea bunĭ cunoscuțĭ. Cel brunet începe sĕ-i vorbéscă celui blond despre sinod, ér acesta îl ascultă cu interes. Vorbesce despre independența și autonomia bisericei sale, pe care un membru din sinod a susținut'o cu tărie și i-a făcut pe alții sĕ amuțéscă.

„Totușĭ se cuvine", ḑise către mine soțul brunet, „ca sĕ ne cunóscem, décă călĕtorim într'o trăsură. Eu sunt *Pizó* (nu sciu décă sciu bine numele) căpitanul orașului Sebeșul-săsesc. — Ér eu, adaogă blondul, sunt *Roth*, pretore în Sebeșul săsesc".

După ce am spus și eu cine sunt, Pizó mi-a rĕspuns, sĕ nu mĕ supĕr, décă el îmĭ spune verde, că lui îi place mai puțin cartea lui *Mocsáry**), de cât cartea mea (adică: „Die Rumänen und ihre Ansprüche").

— „Asta o înțeleg" rĕspund eu, „însĕ este o deosebire între cartea mea și între cartea lui Mocsáry. Acésta spune, cum ar trebui sĕ înțelegem și urmăm politica față cu Românii, ér cartea mea vrea sĕ arate, cum nu trebue sĕ înțelegem și sĕ scriem rĕu cele petrecute. Mai mult n'am vorbit în acéstă cestie".

— „Cel mai bun vin este cel din Sebeș" urmă el. Inainte de 1848 „Stadtpfarrer"ul (parochul evangelic) din Sebeș când era anul bun, căpĕta câte 100 butóie vin de ḑeciuélă. Dér chiar și în anii mai slabĭ i-se veniau vr'o 40—50. Și ḑeciuéla acésta trebuia sĕ o dea „Stadtpfarrer"uluĭ chiar și Românii" observă indignat *Pizó*, căpitanul orașului, care înainte de 1848, nu cred că ar fi putut purta deregătoria de căpitan în Sebeș.

— „Asemenea ḑeciuelĭ dedeau înainte de 1848 și protestanții, carĭ trebuiau sĕ dea a ḑecea parte din rocoltă preoților catolicĭ d. e. în Scepus (Zips)", rĕspunseiŭ eu căutând a calma indignarea lui istorică.

— Adevĕrat? întrebă d. Piso cu îndoiélă.

— „Fórte adevĕrat", rĕspunseiŭ eu.

— „Ḑeciuéla, esplică d. pretore, a fost o contribuție introdusă încă de la începutul omenimei", căutând astfel a scusa privilegiul preoților evangelicĭ din Sebeș.

— „Póte din Egipt sĕ o fi adus jidovii din Palestina, ér de la jidovĭ a primit'o bucuros biserica creștină-apusénă" — adăogaiŭ eu, temperând sciința istorică a solgăbirĕului.

Față cu așa doi istoricĭ, cum eram eu și solgăbirĕul, Piso ne avênd în cotro a trebuit sĕ tacă, deși se părea, că nu póte uita, că odinióră Românii plăteau ḑeciuélă de vin preoților luteranĭ.

D-l Piso se întórce și cu gesturĭ iritate din brațe și mânĭ face semne de îndepărtare. Mĕ uit, sĕ vĕd cui face aceste semne. Era o fetiță în etate de vr'o 10 anĭ, cu doi frațĭ mai micĭ ai ei, carĭ veniau fuga înaintea trăsurii: erau de sigur copiiĭ lui Piso, carĭ așteptând întórcerea tătâne-sĕu de la sinodul din Sibiiu, ar fi vrut sĕ se urce în diligență. Tatăl lor însĕ cu voce aspră le spune românesce, sĕ se care d'acolo. Copiiĭ se îndepărtéză rușinațĭ. Mie mi-e milă de ei.

Soția d-lui Piso e germană din Sebeș, copiiĭ ei însĕ sunt Românĭ, bărbatul, — așa-i cetesc din ochĭ — n'ar permite pentru tótă lumea, sĕ-i créscă nemțesce.

A. P.

*) Mocsáry Lajos „Néhány szó a nemzetiségekről". (Câteva cuvinte despre naționalitățĭ.) Budapesta 1886.

ULTIME SCIRI.

Adĭ după améḑĭ telegraful ne aduse următórea scire durerósă:

Năsĕud, 11 Iunie. Erĭ a încetat din viéță **Ioachim Mureșianu**, advocat și secretar al fondurilor grănițerescĭ, în retragere. Durerea pentru pierderea acestui valoros și meritat Român este generală. Inmormêntarea va fi Vinerĭ.

Belgrad, 11 Iunie. *Adĭ nópte* **regele Serbiei Alexandru și regina Draga au fost omorîțĭ.** Pretendentul de tron *Petru Caraghiorghevicĭ* a fost proclamat rege. Omorul s'a sĕvîrșit în conacul regesc.

Belgrad, 11 Iunie. Se constată, că au fost împușcațĭ nu numai părechea regală, ci și **fratele și două surorĭ mai micĭ ale reginei, precum și un general, un adjutant regesc și trei miniștri**.

Atentatul s'a petrecut aséră când părechea regală era la cină. Atentatul a fost sĕvîrșit de trupe, carĭ au nĕvălit în palat, omorînd tóte sentinelele. Palatul a fost încunjurat de armată.

Budapesta, 11 Iunie. Se svonesce, că în urma evenimentelor din Belgrad, s'a dat ordin pentru mobilisarea mai multor corpurĭ din armata austro-ungară.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

»Romana«

oste titlul broşurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureşianu, cu descrierea şi esplicarea dansului nostru de salon

„Romana“, dans de colónă în 5 figurĭ. *Descrisă şi esplicată împreună cu musica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o întroducere („în loc de prefaţă“,) de *Tunarul din Dumbrău*, **Popa**. — Tipografia Aurel Mureşianu, Braşov 1903.

A trecut deja o jumĕtate de secol, de când, în epoca redeşteptării nóstre naţionale, s'a compus şi înfiinţat în Braşov „Romana“, unicul dans de colónă român. In iérna anului 1901, cu ocasiunea jubileului de 50 de anĭ de la fondarea Reuniunei femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Braşov cu ocasiunea acésta şi jubileul de 50 de anĭ al „Romanei“. La acest jubileu vre-o 20 de părechĭ, damele purtând costum naţional, au jucat „Romana“ jubilară, adecă au esecutat acest dans în tocmai după regulele şi prescrierile originale, cum s'a esecutat înainte cu 50 de anĭ la primul bal al „Reuniunei“.

Autorul broşurei esplică „Romana“ în strînsă legătură cu musica ei după aceste regulĭ şi prescrierĭ originale, fără abaterile şi erorile, ce cu timpul s'au furişat în acest dans. (Esplicarea figurilor o face alăturĭ şi în limba germană.)

Meritul autorului broşurei mai sus anunţate este, că a fixat regulele originale ale „Romanei“, ca orĭ şi unde în ţinuturile şi ţĕrile locuite de Românĭ acest dans de colónă român sĕ pótă fi studiat şi jucat cum se cade şi uniform. De aceea a adaus la finea broşurei şi textul frumósei şi atrăgĕtórei musice a „Romanei“, esplicând printre note tóte mişcările dansului după tactele musicei. Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana“ pretutindenĭ între noi, a fost tot-déuna o dorinţă viuă a publicului nostru de a o vedé jucându-se bine, esact şi uniform. Credem, că broşura de faţă, care face istoricul şi descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire şi acurateţă, va satisface pe deplin dorinţei generale.

Broşura este în cuart mare, hârtie fină şi tipar elegant, cu adausul unei cóle de note (musica „Romanei“ cu esplicărĭ) şi costa numai 2 cor. 50 banĭ (plus 5 banĭ porto-postal) pentru România 3 lei.

„*Romana*“ se póte procura de la tipografia A. Mureşianu, Braşov.

Cursul la bursa din Viena.

Din 10 Iunie n. 1903

Renta ung. de aur 4%	120.60
Renta de coróne ung. 4%	99.35
Impr. căil. fer. ung. în aur $3\frac{1}{2}$%	91.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	98.60
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25
Bonurĭ rurale ungare $3\frac{1}{2}$%	92.95
Bonurĭ rurale croate-slavone	99.25
Impr. ung. cu premii	199.75
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	156.—
Renta de hârtie austr.	100.30
Renta de argint austr.	100.15
Renta de aur austr.	120.75
Rente de coróne austr. 4%	100.65
Losurĭ din 1860.	153.50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.23
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	729.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	660.50
Napoleondorĭ	19.06
Mărcĭ imperiale germane	$117.27\frac{1}{2}$
London vista	239.60
Paris vista	$95.22\frac{1}{2}$
Note italiene	95.20

Sz. 4167—1903.

tlkv.

Arverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. járásbiróság mint telekönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Halmagy Miklós végrehajtatónak Vulk György és társai végrehajtást szenvedő elleni 91 kor. 50 fillér tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbiróság) területén levő, Szkorén fekvő a szkorei 190 sz. tljkvben A †

986 hrsz. egész ingatlanra 12 kor. 1329 hrsz. egész ingatlanra 2 kor.
1695 „ „ „ 24 „ 1749 „ „ „ 194 „
1772 „ „ „ 15 „ 2043, 2049/a „ „ 52 „
2276 „ „ „ 27 „ 2350, 2429 „ „ 37 „
2706 „ „ „ 15 „ 2740 hrsz. „ „ 16 „
3308 „ „ „ 10 „ 3734 „ „ „ 16 „
5174 „ „ „ 33 „ 5456 „ „ „ 54 „
5674 „ „ „ 10 „ 5689/1 „ „ „ 8 „
5975 a/2 „ „ „ 9 „ 6152 „ „ „ 15 „
6453/2 „ „ „ 13 „ 3270/1, 3270/3 „ „ 15 „
a 608 sz. tljkvben A † 495, 496 hrsz. egész ingatlanra 320 koronában,
a 634 „ „ „ † 283 „ „ „ 320 „
a 670 „ „ „ † 4999 „ „ „ 33 „
az 5028 sz. „ „ „ „ 42 „
a 811 „ „ „ † 1033 „ „ „ 14 „
a 2265 hrsz. egész ingatlanra 24 kor., a 2734 hrsz. egész ingtlra 52 kor.
a 7305 „ „ „ 12 „ a 812 sz. tljkvben A † a. 1821,
1822 „ „ „ 5 „ „ 2403 hrsz. egész ingtlra 40 kor.
4432, 4433 „ „ „ 45 „ „ 814 „ tljkvben A † 5938

hrsz. egész ingatlanra 17 kor., a 6988 hrsz. egész ingatlanra 15 kor., a 815 sz. tljkvben A † 6641 hrsz. egész ingatlanra 43 koronában ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendeltetik és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1903 évi julius hó 23-dik napján délelőtt 9 órakor** Szkoré községben megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 novem. 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 §-sa értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1903 évi április hó 25-ik napján.

A kir. jbiróság, mint tlknyvi hatóság.

NÁDUDVARY,
kir. albiró.

987,1—1

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.